

František Dvořák duchovní správce a zakladatel evangelického sboru v Hořicích

Na konci července uplynulo 100 let, od smrti druhého reformovaného kazatele v Hořicích, podzim v roce 1876 – téměř dva roky po smrti prvního kazatele Františka Ladislava Valenty. Vyslal ho sem sbor v Semonicích, který sbor v Hořicích administroval. Finančně tuto evangelickou práci, ve zcela katolickém městě, podporovalo misijní společenství ze Skotska. Reformovaný sbor to byl proto, že při vyhlášení Tolerančního patentu 13. října 1781 rakouským císařem Josefem II. byly povoleny jen dvě nekatolické církve. Církev Lutherská augsburgského vyznání, která k nám přicházela z Německa – hlavně z Pruska a rozšířena byla ve Skandinávii. Ta druhá – Kalvínská reformovaná církev helvétského vyznání, přicházela ze Švýcarska. Obě církve vznikly reformací na počátku XVI. století, takže v této době měly za sebou přes 250 let existence.

Tak do našeho města přišel třicetiletý vzdělaný kněz. Narodil se v Sánech 20. srpna 1846, což je blízko Libice nad Cidlinou, které bylo kdysi sídelním místem Slavníkovců. Zde v Sánech se narodil také Jan Čapek husitský hejtman, který byl správcem pohraničního hradu v Moravské Ostravě.

František Dvořák studoval gymnázia v Jičíně a Velké Revúci v Horních Uhrách, což je dnešní Slovenská republika. Bohosloví pak studoval v Halle v Německu, v Basileji (Švýcarsko) a v hlavním městě Rakousko-Uhersku ve Vídni. Ordinován byl ve 28 letech, 11. října 1874, jako vikář ve sboru Klášter nad Dědinou. Od podzimu 1876 působil v Hořicích, což bylo 10 let po Prusko – Rakouské bitvě u Hradce Králové, takže se běžně setkával s pamětníky této události. Prusové táhli i přes Hořice. Sbor, kam přichází, čítal kolem 45 duší. Byli to převážně chudí, nemajetní. Sbor neměl své zázemí, neměl se kde shromažďovat. Ponejvíce se scházeli v hostinci „U města Plzně“ v Jičínské ulici, dnes v Havlíčkově ulici. Asi po 10 letech se na Dvořákův návrh sbor rozhodl, že si zakoupí dům. Sám Dvořák iniciativně odjel do svého mateřského sboru v Sánech a pak i do Libice a v hotovosti přivezl několik desítek zlatých. To ale nestačilo a tak vypůjčili v bankovních domech a svůj sen tak v roce 1888 uskutečnili. Museli pravidelně splácet svůj dluh a postupně se stali majiteli domku č. 649 v Hradecké, dnes Husově ulici. Po vypořádání všech záležitostí měli své místo pro shromažďování a kazatel Dvořák se svou ženou měli služební byt. Stalo se to po 17 letech prvních evangelických bohoslužeb v roce 1871. Za dalších 21 let, kdy se aktivita sboru rozvíjela, sbor v roce 1909 přistavěl další část budovy asi o 10 m, takže vznikl velký prostor pro bohoslužby a další sborovou činnost, která se za jeho působení velmi rozvíjela. Velice dobře se znal a přátelil s hořickým rodákem Aloisem Adlofem, který byl členem protestantské svobodné reformované církve, která dnes nese název Církev bratrská.

Kromě práce ve svém sboru, kterému věnoval celý svůj život, zajížděl na další 4 místa. Do Sobotky, Dvora Králové, Jičina a Nového Bydžova. Kromě Sobotky pak o několik let později vznikly evangelické sbory. Hořice v tomto regionu byly první, kde byl evangelický sbor. V roce 1914 vypukla světová válka, později zvaná První světová válka. Všichni muži ve sboru postupně odešli na frontu bojovat za císaře Pána a jeho rodinu. František vzdoroval, ale osamocen a nemocen odešel navždy 28. července 1917, po 41 letech usilovné a požehnané práci. Bylo mu 71 let. Je pochován na novém hřbitově na Gotthardě poblíž vstupní brány.

Obr. 113. František Dvořák,
duchovní správce v Hořicích.